Startupoví investoři jsou optimističtější. Obávají se však nedostatku kvalitních projektů, ukázal průzkum DEPO Ventures

8.4.2024 - | CzechInvest

Největší zájem o investice projevují generální partneři (GP) venture kapitálových fondů. Jen pětina z nich bude investovat méně než loni a pouhých 7 % nebude letos investovat vůbec. Investiční apetit si zachovávají také investoři do fondů (LP) – na otázku, zda budou i letos investovat do technologických firem, odpovědělo kladně 86 % z nich. Naopak mezi andělskými investory a investory do syndikátů je vysoký podíl těch, kteří nebudou letos investovat nebo zatím nemají jasno. V prvním případě je to 25 % a ve druhém dokonce 28 %.

Startupoví investoři mají největší obavy z toho, aby se jim podařilo najít dostatek kvalitních startupů. Trápí to 43 % respondentů. Dalších 40 % investorů se obává, že jejich investice ztroskotají ještě před zahájením kvůli nedostatku potřebného kapitálu. Investory rovněž znepokojuje ekonomická situace či globální události. Generální partneři i investoři do fondů se v největších výzvách shodují, přiřazují jim však rozdílnou prioritu. Zatímco pro GP je největší výzvou získání kapitálu od investorů, u LP jsou prioritou exity a likvidita. V závěsu je výkonnost fondu, investoři hledají fondy s dobrými výsledky a schopností generovat návratnost.

„Dává to smysl. Pro investory je důležité, aby během smysluplného časového horizontu dokázali realizovat zisky ze své investice. Kvůli pádu valuací a růstu úrokových sazeb v posledním období se však exity zadrhly. Pokud se trh letos rozhýbe, znamená to pro investory větší vidinu likvidity, a tedy i větší ochoty investovat. Celé to může znamenat, že jsme v přirozené fázi cyklu, trh může být vyčerpaný. Je malý a kapacita investorů je omezená,“ říká **Michal Ciffra, generální partner DEPO Ventures.**

Český startupový trh zaznamenal v roce 2023 propad, zejména během prvního a druhého čtvrtletí nastal pokles valuací doprovázený menší investiční aktivitou. *„Ve druhé polovině roku se investiční apetit vrátil na úroveň roku 2022, k posunu u valuací a výše investic však v raných fázích financování startupů nedošlo. Do roku 2024 nicméně vstupujeme s optimismem. V naší transakční praxi se už nyní ukazuje, že loňský scénář se opakovat nebude. Uplynulý rok potvrdil, že české startupové prostředí si v posledních letech vybudovalo pevné základy, díky kterým dokáže přečkat i krizová období,“* říká **Tomáš Ditrych, řídící partner advokátní kanceláře Mavericks.**

O zhodnocení ve startupech však nemusejí mít investoři obavu. Necelá polovina respondentů sice zatím nedokáže říci, jak se jejich investice zhodnotila, protože neprovedli žádný exit. Z průzkumu však vyplývá, že 24 % investorů hodnotí výkonnost investic do startupů jako vyšší proti ostatním třídám aktiv. Dalších 12 % respondentů dokonce tvrdí, že výkonnost rizikového kapitálu výrazně převyšuje. Pro téměř 14 % investorů je výkonnost jejich investic ve startupech nižší.

Analýza MOIC (násobek investovaného kapitálu) ukázala, že nejčastější míra návratnosti investic do startupů se pohybuje v rozmezí 1–5násobku investovaného kapitálu napříč všemi způsoby. Vysoké návratnosti přes 11násobek jsou vzácné a většinou se vyskytují u andělských investorů, kteří investují přímo do startupu výměnou za podíl. Konkrétně pak přímým způsobem dosáhli investoři nejvyššího průměrného zhodnocení 11,3násobku, investice do VC fondu průměrně zhodnotili 7,13× a prostřednictvím syndikátů 3,5×. Polovina investorů nicméně nevyužívá pouze jeden přístup, ale

vzájemně investiční metody kombinuje.

Investoři mají největší zájem o startupy ze střední a východní Evropy. Tuto možnost v průzkumu zvolilo 33 % respondentů. Dalších 13 % investorů se zaměřuje na celý svět a stejný podíl mají ti, kteří své investice směřují do projektů v rámci Evropy. Výhradně na startupy z České republiky se zaměřuje 25 % dotázaných investorů. Je to méně než loni, kdy tuto možnost zvolilo v průzkumu 31 % investorů. Nižší podíl preference českých startupů ukazuje na rostoucí zájem o příležitosti na jiných trzích, především ve středoevropském regionu. Podle Petra Šímy je však tento údaj stále vysoký, geografická diverzifikace by měla být jednou z hlavních zásad každého investora. *„Není důležité, odkud startup pochází, důležitý je nápad, osobnost zakladatele, jeho vize a celkový byznysový potenciál jeho projektu. Ve většině případů je potřeba také globální dosah,“* říká **Petr Šíma.**

Oblasti zájmu se v posledních letech příliš nemění. Mezi investory přetrvává sázka na technologie umělé inteligence, fintechy neboli finančně-technologické startupy a projekty spojené se zdravotnictvím a duševní péčí. Následuje analytika a zpracování velkých dat, pokročilé průmyslové strategie či startupy zaměřené na vzdělávání. Pořadí prvních tří oblastí je stejné jako v loňském průzkumu. Startupy zaměřující se na péči o tělo i duši tehdy z třetího místa sesadily technologie blockchainu, která je nyní až na sedmé příčce. *„Zájem o blockchain loni opadl kvůli propadům kryptoměn v předchozím období. Osobně bych však tuhle technologii neodepisoval, nyní jsou kryptoměny opět na vlně zájmu a u blockchainu teď vidím velký potenciál ve spojení s umělou inteligencí,“* říká **Petr Šíma.**

Andělští investoři, podobně jako GP či LP, nemají problém s nedostatkem startupů, ale nedaří se jim identifikovat ty kvalitní. Právě tato skutečnost představuje nejčastější problém pro 39 % respondentů. Často si stěžují také na vysokou valuaci startupu (34 %) či na značné požadavky ohledně minimální investované částky (25 %). Žádným problémům nečelilo loni 13 % andělských investorů. Andělští investoři podle průzkumu investují nejčastěji v rozmezí mezi 10 000 a 25 000 eury přímým způsobem, tedy výměnou za podíl ve firmě. A 64 % investorů, kteří investují přímým způsobem, se řadí mezi investory na plný úvazek. Nicméně pouze 20 % andělských investorů má správně diverzifikované portfolio s více než deseti investicemi. Více než polovina investorů má nejvýše pět investic.

Průzkum provádí investiční skupina DEPO Ventures již po páté. Tentokrát se zaměřila nejen na andělské investory, ale všechny typy soukromých i profesionálních investorů rizikového kapitálu. Kvantitativní výzkumné šetření bylo provedeno formou online dotazníku na vzorku 320 respondentů. Dotazník byl rozeslán soukromým investorům i řídícím partnerům fondů rizikového kapitálu v České republice. Sběr dat probíhal během ledna a února 2024.

https://www.czechinvest.org/cz/Homepage/Novinky/Duben-2024/Startupovi-investori-jsou-optimistictejsi-Obavaji-se-vsak-nedostatku-kvalitnich-projektu,-ukazal-pr